

Tlačová správa
Luxemburg 5. februára 2020

Slabý pokrok na základe opatrení EÚ týkajúcich sa pesticídov, konštatujú audítori

Podľa novej správy Európskeho dvora audítorov je pokrok pri meraní a znižovaní rizík vyplývajúcich z používania pesticídov v EÚ obmedzený. Niekoľko členských štátov sa oneskorilo s úplnou transpozíciou smernice o udržateľnom používaní pesticídov, zatiaľ čo stimuly, aby poľnohospodári prijímali alternatívne metódy, sú slabé. Európska komisia okrem toho nedokáže presne monitorovať vplyvy alebo riziká vyplývajúce z používania pesticídov, konštatujú audítori.

Prípravky na ochranu rastlín („pesticídy“) sa používajú na ochranu plodín pred škodlivými organizmami, škodcami a chorobami. Zahŕňajú insekticídy, fungicídy a herbicídy, ktoré môžu vytvárať tlak na životné prostredie a predstavovať riziká pre ľudské zdravie. Od roku 1991 má EÚ spoločné pravidlá udeľovania autorizácií a používania pesticídov a v roku 2009 prijala smernicu o udržateľnom používaní pesticídov. Audítori posudzovali, či boli opatrenia EÚ v tejto súvislosti úspešné.

Niekoľko členských štátov EÚ sa oneskorilo s transpozíciou smernice do vnútroštátneho práva a v roku 2012 začali postupy v prípade nesplnenia povinnosti voči dvom z nich. Audítori tiež zistili, že Európska komisia náležite neskontrolovala úplnosť ani správnosť transpozície. Napríklad, nie všetky členské štáty transponovali do vnútroštátneho práva požiadavku, aby poľnohospodári uplatňovali integrovanú ochranu proti škodcom. Audítori však uznávajú, že od roku 2016 Komisia prijala viac opatrení na presadzovanie vykonávania smernice o udržateľnom používaní pesticídov.

Popri smernici je integrovaná ochrana proti škodcom pre poľnohospodárov povinná. Integrovaná ochrana proti škodcom znamená, že sa pesticídy použijú len vtedy, ak prevencia a iné metódy zlyhajú alebo nie sú účinné. Neexistujú však jasné kritériá ani konkrétne požiadavky, ktoré by pomohli zabezpečiť presadzovanie pravidiel a posudzovanie súladu s nimi. Paralelne bola vytvorená kategória „prípravkov na ochranu rastlín s nízkym rizikom“. Avšak len 16 zo 487 látok, alebo 3 %, bolo doteraz sprístupnených na používanie, čo je podľa audítorov nedostatočné.

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Taktiež poznamenávajú, že poľnohospodári majú málo stimulov, aby znížili svoju závislosť od pesticídov. Audítori konkrétne poukazujú na to, že uplatňovanie integrovanej ochrany proti škodcom nie je zahrnuté ako podmienka na prijímanie platieb v rámci SPP.

„Európskej komisii sa zatiaľ nepodarilo výrazne znížiť a kontrolovať riziká súvisiace s používaním pesticídov poľnohospodármi“, povedal Samo Jereb, člen Európskeho dvora audítorov zodpovedný za túto správu. „Príležitosť náležite riešiť túto záležitosť ponúkla nová spoločná poľnohospodárska politika, ktorá nadobudne účinnosť v roku 2021, žiaľ bola premárnená.“

Audítori zistili, že štatistiky o účinných látkach a ich používaní, ktoré uverejnila Komisia (Eurostat), neboli dostatočne podrobné na to, aby boli užitočné. Ani údaje poskytnuté členskými štátmi neboli dostatočne harmonizované a aktuálne.

A napokon, niektoré členské štáty vypracovali vnútroštátne ukazovatele na meranie rizík a vplyvu, ktoré však nie sú porovnateľné v celej EÚ. Prvotné pokusy Komisie vypracovať takéto ukazovatele na úrovni EÚ neboli úspešné pre chýbajúce relevantné údaje. Prvé dva celoeurópske ukazovatele rizika boli zavedené až v novembri 2019, desať rokov po prijatí smernice, a ani jeden z týchto ukazovateľov nezohľadňuje, ako, kedy a kde sa pesticídy používajú. Komisii preto stále chýba dostatočne dobrý základ na posúdenie, či sa smernicou dosiahol cieľ EÚ udržateľne používať pesticídy, dodávajú audítori.

Keďže Európska komisia v súčasnosti vyhodnocuje právne predpisy v tejto oblasti politiky, vzhľadom na rastúce obavy verejnosti a parlamentov audítori odporúčajú:

- overovať integrovanú ochranu proti škodcom na úrovni poľnohospodárskych podnikov;
- umožniť prepojenie integrovanej ochrany proti škodcom s platbami v rámci novej SPP,
- zlepšiť štatistiky o prípravkoch na ochranu rastlín,
- a vypracovať lepšie ukazovatele rizika.

Poznámky pre redaktorov

Osobitná správa č. 5/2020 Udržateľné používanie prípravkov na ochranu rastlín: obmedzený pokrok v meraní a znižovaní rizík je dostupná na webovom sídle EDA (eca.europa.eu) v 23 jazykoch EÚ.

EDA uverejnil v roku 2019 osobitné správy o súvisiacich otázkach, konkrétne [o politike EÚ v oblasti bezpečnosti potravín](#) a [systéme kontroly produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby v EÚ](#). Tento rok tiež plánujeme uverejniť osobitné správy o [biodiverzite v poľnohospodárstve](#) a opeľovačoch.

EDA prezentuje svoje osobitné správy Európskemu parlamentu a Rade EÚ, ako aj iným zainteresovaným stranám, napríklad národným parlamentom, zainteresovaným stranám z priemyslu a zástupcom občianskej spoločnosti. Veľká väčšina odporúčaní, ktoré v našich správach predkladáme, sa zavádza do praxe.

Kontakt pre médiá v súvislosti s touto správou

Vincent Bourgeais – e-mail: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

Tel.: (+352) 4398 47502 / Mobil: (+352) 691 551 502